

du, gdje su ih, u duhu starih običaja, dvije mlade djevojke u nošnjama nudile kruhom, solju i raki-jom. Svi uzvanici dobili su prigodni beđ i separat J. Tomičić s tekstom o šezdesetogodišnjoj povijesti muzeja. Izložbu fotografija iz povijesti muzeja, koju je priredila J. Tomičić, otvorio je mr Janko Pavetić, predsjednik Komiteta za društvene djelatnosti općine Varaždin. Nakon razgledanja izložbe uzvanici su obišli sve obnovljene dijelove Starog grada. Nakon toga otvorena je u Entomološkom odjelu izložba **Pčela i pčelarenje u varaždinskom kraju**, koju su zajedno priredile Lj. Albus i A. Bregović, kustosi muzeja. Svečana sjednica Zbora radnika održana je zatim u koncertnoj sali Narodnog kazališta »August Cesarec«. Nakon pozdravne riječi predsjednice Zbora radnika M. Lončarić i prigodnog referata direktorice Jasne Tomičić izvršena je promocija tri nova izdanja Gradskog muzeja. Predsjednik Općinskog komiteta SKH Petko Tošić promovirao je treći muzejski vodič **Tito Varaždinu — Varaždin Titu**, za koji je tekst pripremila Ivanka Štager, kustosica odjela Muzeja narodne revolucije. Tomislav Šola, direktor MDC-a, promovirao je Godišnjak muzeja br. 7, a Igor Zidić mapu serigrafija Vasilija Jordana (to je šesta mapa grafika u izdanju muzeja). Posljednje dvije mape muzej je tiskao u suradnji s Varaždinskom bankom. Radnicima muzeja godišnjicu je čestitao dr Stjepan Bratko, predsjednik općine Varaždin, drugarica Neda Ritz, zamjenik predsjednika Komiteta za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu Hrvatske, dr Peter Krenn, predstavnik muzeja Joanneum, predstavnici muzeja iz Kruševca i Kumanova. Muzej grada Zagreba poklonio je našem muzeju grafiku Starog grada, Ivan Lovrenčić pridružio se sa 10 svojih koloriranih crteža, a RO Vartiljen poklonila je muzeju 10 milijuna starih dinara za opremu stolarske radionice. Nakon što su društveno-političkim organizacijama, radnim kolektivima i pojedincima uručena priznanja Gradskog muzeja, održan je koncert predbarokne glazbe u izvedbi zagrebačkog ansambla »Syntagma musicum«.

Svečanoj proslavi 60. godišnjice Gradskog muzeja prisustvovali su: Neda Ritz, Tomislav Previšić, Dropulić, predstavnici Gradišćanskih Hrvata, direktor Oružane iz Graza, podgradonačelnik austrijskog grada Fürstenfelda, pred-

stavnici Štajerskog arhiva iz Graza, muzealci iz Zagreba, Osijeka, Kruševca, Kumanova, Kutine i drugi, predstavnici Općine Varaždin, društveno-političkih organizacija općine i regije, direktori i predstavnici najvećih varaždinskih radnih organizacija, predstavnici RZH i izvođača radova i veliki broj građana grada Varaždina.

35 godina Muzeja primenjene umetnosti u Beogradu

Milena Vitković

Muzej primenjene umetnosti, Beograd

Primljeno: 25. 4. 1986.

Muzej primenjene umetnosti u Beogradu proslavio je 1985. godine 35 godina svog postojanja (1950 — 1985). Obeležavanje jubileja započeto je izložbom na Sajmu, u okviru »Zimskih čarolija 85«, pod nazivom **Muzej primenjene umetnosti, 35 godina — mini muzej**. Za svega devet dana, od 02. do 10. februara, 150.000 posetilaca imalo je priliku da se upozna sa delatnošću muzeja. Iz bogatog muzejskog fonda stručnjaci muzeja izabrali su za ovu

priliku 207 predmeta, a opšte legende o koncepciji muzeja bile su prilagođene mestu održavanja izložbe. Koordinator za ovu akciju bila je Mirjana Jevrić-Lazarević, viši kustos.

Godina je protekla radno, u organizaciji brojnih aktivnosti, a na Dan osnivanja muzeja održana je svečana sednica Zbora radnih ljudi sa proširenim Programskim savetom na kojoj su, u prisustvu prijatelja i saradnika, uručena priznanja i nagrade radnicima za dugogodišnji rad i saradnicima za zalaganje i doprinos. Otvorene su i tri izložbe, a zatim je hor Muzikološkog instituta SANU izveo muzički program pod rukovodstvom Dimitrija Stefanovića. Pored već tradicionalne tematske izložbe koja je svake godine posvećena prikazivanju rezultata istraživanja iz jedne oblasti primenjene umetnosti kod Srba (ovom prilikom je to bila izložba **Umetnička obrada neplemenitih metala na tlu Srbije** kustosa Dušana Milovanovića), u adaptiranim prostorijama muzeja otvorena je i obnovljena stalna postavka **Razvoj primenjene umetnosti kod Srba od dolaska Slovena na Balkan do naših dana**. Samom jubileju, kao značajnom datumu u kulturnom životu grada, posvećena je posebna izložba **35 godina Muzeja primenjene umetnosti**,

Izložba »Muzej primenjene umetnosti, 35 godina — mini muzej« u Beogradu

na kojoj je prikazan delokrug rada muzeja od njegovog formiranja do danas.

Na prijedlog Ministra za nauku i kulturu, 6. novembra 1950. godine, Vlada Narodne Republike Srbije donela je uredbu o osnivanju Muzeja primenjene umetnosti sa zadatkom **da doprinosi razvoju primenjene umetnosti i umetničkog zanatstva i da u tom cilju prikuplja, čuva, proučava i izlaže predmete koji prikazuju razvitak primenjene umetnosti i umetničkog zanatstva od najstarijih vremena do danas, a naročito dostignuća srednjovekovne umetnosti.** Izložba je realizovana sa namerom da se prikaže kako se na ovom značajnom zadatku radilo tokom proteklih trideset i pet godina. Odabranim fotografijama iz muzejske dokumentacije (koje je izradio fotograf Radomir Živković), na 25 panoa predstavljena je izložbena delatnost muzeja. Od osnivanja do kraja 1984. godine u Muzeju je održana 401 izložba: iz sopstvenih fondova 54, u saradnji sa drugim organizacijama 59, gostujućih u inostranstvu bilo je 23, pokretnih 66. U okviru stalnih manifestacija Muzeja održane su 74 izložbe Salona savremene primenjene umetnosti, oformljenog 1970. godine, 21 izložba Dečjeg oktobarskog salona i 10 izložbi Salona arhitekture. Iz srodnih institucija iz zemlje gostovalo je 17 a iz inostranstva 77 izložbi. Zajedno sa fotografijama hronološki je izloženo i 20 plakata, od onog najstarijeg unikatnog, Radomira Stevića Rasa, izvedenog povodom otvaranja Muzeja za posetioce 9. XII 1951. godine, do savremenih. Iz bogate kolekcije, koja je prilikom osnivanja brojala 200 predmeta a s vremenom narasla na 20.000, iz istorijskih sektora izdvojeni su zbirka Ljube Ivanovića i leqati (Stanislava Simonovića, Milice Zorić, Branke Jovanović i Zagorke i Milorada Apostolovića) koji se, inače, u tom obliku ređe izlažu, a iz sektora savremene primenjene umetnosti izabrani su pojedini otkupljeni predmeti. Razvijena izdavačka delatnost muzeja predstavljena je izborom od 66 publikacija.

Povodom 35. godišnjice rada muzeja, a u svrhu propagandne delatnosti, štampani su plakat i prospekt sa informativnim tekstom na srpskohrvatskom i engleskom jeziku. Osim toga, izdat je komplet od devet razglednica u koloru sa predstavama muzejskih eksponata iz XIX veka i u pripremi je komplet

razglednica sa eksponatima iz srednjeg veka. Dizajner Aleksandar Pejvančić Alex likovno je opremio ovaj materijal i dao nacrt za zastavu Muzeja koja je izvedena od svile, a namenjena je svečanim manifestacijama.

Dokumentarnu izložbu, kao i prateći materijal u vezi sa proslavom jubileja Muzeja primenjene umetnosti, pripremila je Milena Vitković, kustos.

ABSTRACT

35 years of the Museum of Applied Art in Belgrade

Milena Vitković

As part of the celebration of its 35th anniversary the Museum of Applied Art in Belgrade organized a number of commemorative events during February 1985. First there was the traditional annual exhibition of findings resulting from the study of an area of applied art in Serbia. This time the theme was fine metalwork in non-precious metals from Serbia. Next, the renewed permanent review of the development of applied art in Serbia from the Slavic settlement of the Balkans to the present was opened in the adapted premises of the museum. A special exhibition under the title «35 Years of the Museum of Applied Art» was dedicated to the anniversary and showed the museum's various activities from its founding to the present.

Stalna postavka Muzeja primenjene umetnosti u Beogradu

Angelina Folgić Korjak

Muzej primenjene umetnosti, Beograd

Priljeno: 25. 4. 1936.

U težnji da predstavi razvoj primenjene umetnosti na tlu Srbije od dolaska Slovena na Balkan pa do naših dana, stalna postavka Muzeja primenjene umetnosti je u više navrata dopunjavana i osvežavana novom prezentacijom. Osnovna idejna zamisao, po kojoj se stalna postavka razvijala, nije se menjala. Kompleksno predstavljanje istorijskog razvoja primenjene umetnosti srpskog naroda upriličeno je prema sačuvanoj baštini i repertoaru kolekcija umetničkih predmeta, koji se nalaze u posedu Muzeja. Određene praznine u zbirkama Muzeja dopunjene su pozajmicama iz Pečke patrijaršije, Muzeja srpske

pravoslavne crkve i Muzeja grada Beograda.

Uvećan fond umetničkih predmeta u Muzeju omogućio je da se izložba realizuje originalnim izloščima. Izuzetno su korišćene kopije kada je u pitanju bila nemogućnost da se predmet izuzme iz celine, kao što je slučaj sa studeničkim prozorom.

Izložba teče hronološki, a materijal je delimično grupisan po vrstama, naročito ukoliko umetničko bogatstvo i varijante unutar pojedinih vrsta predmeta to omogućavaju. Najvećim delom predmeti su smešteni unutar vitrina, dok je manji deo izložen slobodno, krupniji predmeti i delovi nameštaja. U nekoliko primera naznačeni su i ambijenti, srpske kuće prve polovine XIX veka, zatim neorokoko salona sa ogledalom i secesijskog ambijenta garniturom iz 1900. godine.

Arhitektonsku prezentaciju izveo je dipl. arh. Zoran Bulajić, tako da je prostor za stalnu postavku rekonstruisan, a vitrine su projektovane i posebno izrađene za ovu priliku. Izložba stalne postavke obuhvata period od vremena dolaska Slovena zaključno sa suvremenim dobom. Uvodni deo izložbe nam fragmentarno predstavlja tvorevine prethodnih kultura, koje su Sloveni zatekli došavši na Balkan i to od vremena klasične Grčke do poznorimskog perioda. Prostorni i hronološki kontinuitet izložbe obezbeđen je rasporedom odeljaka, koji teku u nizu obeležavajući karakteristične etape istorijskih razdoblja.

Predslovenski period

VII — XII Period doseljavanja i konsolidacije slovenske zajednice na tlu Balkana,

XIII — XV Period uspona i procvata samostalne srpske države,

XVI — XVII Period pod turskom okupacijom i period ustanka,

XIX Evropeizacija Srbije u XIX veku,

1900—1941. Savremeno doba do II svetskog rata,

posle 1945. Savremeno doba.

Period doseljavanja i konsolidacije slovenske zajednice u ranom srednjem vijeku i period naših prvih dofeudalnih država na izložbi je predstavljen ranom slovenskim građom, grnčarskim proizvodima rađenim ručno i na vitlu i nakitom izvedenim pretežno od bronz, ređe od srebra. Uporedo na ovom te-